

HANDLEIDING BIJ INVULLEN VAN HET IMJV VOOR EEN LANDBOUWBEDRIJF – DEEL LUCHT

Gebruik van de rekentool

Voor de berekening van de uitstoot van ammoniak en stikstofoxiden (uitgedrukt als stikstofdioxide) op uw landbouwbedrijf kan u gebruik maken van de rekentool die hiervoor werd ontwikkeld. Deze rekentool is bereikbaar via volgende link: <https://luchtemissies-veeteelt.toepassingen.vmm.vlaanderen.be>. Voor het invullen van de tool neemt u best uw meest recente mestbankaangifteformulier bij de hand, zo kan u de gegevens overnemen.

U start de rekentool met de knop 'Aan de slag'. De tool bestaat uit een aantal tabbladen waarin landbouwactiviteiten kunnen worden ingegeven:

- Dieren
- Weide
- Transport
- Kunstmest
- Uitrijden

Na het invullen van de gevraagde gegevens, dient u telkens op de knop 'Volgende' te klikken. Het is belangrijk dat u de tabbladen in bovenstaande volgorde invult, zodat de uitstoot van uw bedrijf correct berekend worden. U dient enkel die tabbladen in te vullen die voor uw bedrijf van toepassing zijn. Als u niets in te vullen hebt, kan u meteen op de knop 'Volgende' klikken. Het tabblad weide wordt enkel aangeboden om in te vullen indien u in het tabblad dieren aangaf dat er weidegang is op uw exploitatie.

De knop 'Voeg ... toe' stelt u in staat een activiteit toe te voegen. Via de knop 'Verwijder' kan u een eerder ingevoerde activiteit verwijderen. Via de knop 'Bewerk' kan u aanpassingen maken aan reeds ingevoerde gegevens.

Na het doorlopen van de vijf tabbladen (vier indien u geen weidegang heeft op uw bedrijf) wordt de uitstoot van uw bedrijf berekend en weergegeven in het tabblad 'Emissies'. Deze gegevens kan u gebruiken om het IMJV in te vullen. Via de groene 'Exporteer'-knoppen kan u de gegevens per emissiestadium downloaden. Een overzicht van de emissies van alle emissiestadia samen kan u downloaden via de knop 'exporteer ingeschatte bedrijfsemissies'.

Een nieuwe berekening kan u starten met de knop 'start nieuwe berekening'. Alle eerder ingevoerde gegevens worden dan verwijderd.

Aandachtspunten:

- Alle waarden dienen ingevuld te worden als positieve getallen.
- Tabblad Dieren:
 - Het veld 'reducerende maatregel' of PAS-maatregel wordt enkel zichtbaar voor combinaties van stalsystemen en diersubcategorieën waarvoor er effectief PAS-maatregelen bestaan.
 - Dieren binnen eenzelfde diersubcategorie en staltype, maar met een verschil in PAS-maatregel, dienen afzonderlijk opgegeven te worden, bv. beschikt u over 100 melkkoeien met PAS-maatregel in 'overige huisvestingssystemen' en 100 melkkoeien zonder PAS-maatregel in 'overige huisvestingssystemen', dan dienen deze als 2 aparte activiteiten opgegeven te worden.
 - Indien u voldoet aan een van de grenswaarden voor ruw-eiwit voor PAS-maatregel 'PAS V-4.5' voor 'varkens van 20-110kg' of een van de grenswaarden voor eiwitopname in PAS-maatregel 'PAS P-6.2' voor 'slachtkuikens' kan u de bijhorende PAS-maatregel aanduiden om een emissiereductie te bekomen op de ammoniakemissies uit de stal.
 - Voor mest die naar een pocketvergister gaat, worden op dit moment enkel stalemissies berekend.
- Tabblad Transport:
 - Om een opslagverschil in te geven als transport, maakt u gebruik van de absolute waarde van het opslagverschil dat u opgaf bij de mestbank. U vult dus steeds een positief getal in. Als er in het begin van het beschouwde productiejaar minder mest in de opslag zat dan op 1 januari van het volgende productiejaar, geeft u dit opslagverschil in als 'uitgaande mest'. De opgegeven hoeveelheid stikstof zal in dit geval in mindering gebracht worden bij het bepalen van de beschikbare hoeveelheid stikstof om uit te rijden. De verwerking van de opgegeven hoeveelheid stikstof gebeurt in dit geval dus zoals een bij de mestbank opgegeven 'negatief' opslagverschil. Zat er meer mest in de opslag in het begin van het beschouwde productiejaar, dan op 1 januari

van het volgende productiejaar, geeft u dit opslagverschil in als 'binnenkomende mest'. De hoeveelheid 'binnenkomende mest' wordt opgeteld bij de beschikbare hoeveelheid stikstof om uit te rijden. De verwerking van de opgegeven hoeveelheid stikstof gebeurt in dit geval dus zoals een bij de mestbank opgegeven 'positief' opslagverschil.

- Tabblad Emissies:
 - Ammoniakemissies voor opslag worden niet berekend wanneer opslag/droogtunnel is ingevuld bij legkippen. In dat geval zitten de opslagemissies al vervat in de stalemissies.

Invullen van het IMJV

1. Overzicht activiteiten en processchema

1.A. Processchema

Hier schetst u kort de situatie op het landbouwbedrijf. Dit kan zijn een schematische voorstelling van het aantal en type stallen, de oriëntatie van de stallen t.o.v. elkaar, de dierbezetting per stal, al of niet aanwezigheid van mestkelder of andere externe opslagplaats. Ook reductiemaatregelen in één of meerdere stallen, een pocketvergister of andere te vermelden installaties kunnen weergegeven worden. Tevens kan u er een flowchart aanmaken waarbij u de weg die de mest aflegt schematisch weergeeft: bv van de stal naar het nabijgelegen akker, locatie van de weide waar de dieren grazen, externe opslagplaats of aangeven dat mest naar een verwerker gaat. U kunt deze, al of niet ingescande, schets/flowchart opladen in het loket door hem met behulp van de knop 'Bladeren' eerst te zoeken in uw eigen bestandenstructuur en hem vervolgens via de knop 'Opladen' toe te voegen aan het IMJV. Let op: er mogen geen spaties in de benaming zitten.

1.B. Overzicht activiteiten met emissies naar de lucht

In 1.B. vermeldt u alle posten (emissiestadia) die een emissie veroorzaken. Wanneer u de EMAV-tool hebt gehanteerd en u hebt alle stappen doorlopen, dan vindt u de voor uw bedrijf relevante emissiestadia terug in het tabblad 'Emissie'. Het betreft de mogelijke emissiestadia 'stallen', 'externe opslag', 'uitrijden dierlijke mest', 'toediening kunstmest' en 'weide'.

Stallen

- Benaming activiteit: vermeld alle aanwezige stallen (installatie), zoals ook ingegeven en zichtbaar in het tabblad 'Emissie' van de EMAV-tool in kolom 'staltype'. Vermeld hier ook om welke diersubcategorie het gaat.
- Type activiteit = 'C' = opslag en overslag.
- Datum ingebruikname = datum ingebruikname stal
- Type kan zijn type stal (emissiearm, volledig ingestrooid, stal met mestkelder...)
- Capaciteit: de hoeveelheid geproduceerde mest zoals ook berekend in de EMAV-tool in kolom 'Bruto N-productie'. Let op: in de tool staat deze in kg. U dient dus nog om te rekenen naar ton. Ofwel in geval van stal met mestkelder de maximale opslagcapaciteit van de kelder.
- De op-of overgeslagen stof is 'dierlijke mest' of 'varkensmest' of...

Externe opslag

- Benaming activiteit: vermeld het type van de externe opslagplaats van de mest (installatie).
- Type activiteit = 'C' = opslag en overslag.
- Datum ingebruikname = datum ingebruikname externe opslag
- Type externe opslag
- Capaciteit is de hoeveelheid opgeslagen mest.
- De op-of overgeslagen stof is 'dierlijke mest' of 'varkensmest' of...

Uitrijden dierlijke mest

- Benaming activiteit: vermeld de toedieningsplaats (akker/grasland) van de dierlijke mest (installatie) en via welke mestspreider (vb injectie, sleepslang, sleufkouter) de mest werd aangebracht.
- Type activiteit = 'C' = opslag en overslag.
- Datum ingebruikname dient u niet in te vullen.
- Type mestspreider (vb injectie, sleepslang, sleufkouter).
- Capaciteit is de hoeveelheid uitgereden mest. U vindt deze terug in de EMAV-tool als 'Uitgereden N'. Let op: in de tool staat deze in kg. U dient dus nog om te rekenen naar ton.
- De op-of overgeslagen stof is 'dierlijke mest' of 'varkensmest' of...

Toediening kunstmest

- Benaming activiteit: vermeld kunstmesttype en toedieningsplaats: akker/grasland (installatie).
- Type activiteit = 'C' = opslag en overslag.
- Datum ingebruikname dient u niet in te vullen.

- Type mestspreider (al of niet emissie-arm)
- Capaciteit is de hoeveelheid toegediende kunstmest. U vindt deze terug in de EMAV-tool als 'Hoeveelheid toegediend (kg N)'. Let op: in de tool staat deze in kg. U dient dus nog om te rekenen naar ton.
- De op-of overgeslagen stof is 'kunstmest'.

Weide

- Benaming activiteit: vermeld 'Weide' (installatie).
- Type activiteit = 'C' = opslag en overslag.
- Datum ingebruikname dient u niet in te vullen.
- Type weide
- Capaciteit dient u niet in te vullen.
- De op-of overgeslagen stof is 'dierlijke mest'.

Andere

Indien u naast bovenvermelde nog andere relevante installaties/apparaten hebt (bv installatie ter productie van energie), dan dient u deze ook in 1.B te vermelden.

3. Emissiepunten (bronnen)

Hier vermeldt u voor elke hierboven opgenomen activiteit het emissiepunt. Deze kan eventueel dezelfde benaming hebben als de activiteit zelf. Hier worden zowel geleide (ventilator, uitlaatpijp) als niet-geleide bronnen (weide, akkerland, gebouwen) bedoeld.

- U vermeldt voor elk emissiepunt de geografische ligging aan de hand van Lambertcoördinaten. Indien u niet over GPS resultaten beschikt, kan u zelf heel eenvoudig het emissiepunt lokaliseren bij Geopunt Vlaanderen <http://www.geopunt.be>. Typ hiervoor op de site eerst het adres in, selecteer in de kolom links onderaan het vak 'Achtergrond' en kies voor 'Luchtfoto'. U krijgt een luchtfoto te zien waarop u vervolgens het perceel of de stal kan aanklikken. Onder de knop 'coördinaten' krijgt u de Lambert72 coördinaten te zien die u vervolgens in het IMJV bij het desbetreffend emissiepunt (X en Y) kan invoeren.
- Aantal emissiepunten is doorgaans 1, maar het kunnen er ook meerdere zijn (bv 2 gelijke emissiearme stallen voor zelfde diercategorie).
- De soort is bv installatie of apparaat, schoorsteen of pijp met verticale uitstroming.
- Hoogte = hoogte stal, schoorsteen, externe opslagplaats. Bij andere emissiestadia zal het niet mogelijk zijn een hoogte in te vullen.
- Equivalente diameter is bv diameter van de uitlaat.

Let op: indien u slechts 1 activiteit hebt en die wordt spontaan aangeboden in het veld, dan moet u er alsnog op klikken en bewaren. Indien u er niet op klikt, zal er een foutboodschap 'benaming activiteit verplicht' verschijnen.

4. Zuiveringsapparatuur

Als zuiveringsapparatuur komen alle apparaten of installaties in aanmerking die een reductie van de ammoniakemissie beogen. Dit kan, voor een reeds bestaande combinatie emissiepunt-activiteit, bv een gaswasser, ammoniakemissiearme stal of PAS-maatregel zijn.

- De verontreinigende stof is NH_3 .
- Het verwijderingsrendement is de beoogde of bekomen procentuele NH_3 -reductie (bv 70% NH_3 -reductie). Voor het verwijderingsrendement kan u o.a. kijken in de AEA- en/of PAS-lijst.

5. Meetmethoden

Indien metingen werden uitgevoerd, kan u deze hier invullen. Indien niet gekend of niet relevant dient u hier niets in te vullen.

6. Verbruik en productie – milieudruk van de activiteiten

6.C.1 doorzetgegevens (alleen in te vullen in geval van geleide emissie – bv een stal met ventilatie/uitlaat).

- Benaming stof: bijvoorbeeld mengmest, vaste mest, natte pluimveemest.
- Benaming activiteit: selecteer hier de overeenkomstige activiteit.
- Aard/samenstelling stof: dierlijke mest of kunstmest.
- De doorzet: de effectieve hoeveelheid N opgeslagen, geproduceerd of uitgereden.

6.C.2.1 Geleide emissie door opslagverlies

Selecteer een combinatie emissiepunt-activiteit.

- Emissieritme: het ritme waarop de emissie plaats vindt (continu: elke dag 24 op 24 = 8760 uren/jaar of slechts een paar uur per dag of dagelijks, wekelijks of x aantal dagen of maanden (uitrijden van mest) per jaar).
- Emissieperiode: bv voorjaar/zomer of jan tem juni.
- Emissieduur: verplicht in te vullen! Steeds uitgedrukt in aantal uren en kan de combinatie zijn van emissieritme en emissieperiode.
- Temperatuur en debiet: indien gekend in te vullen!
- Verontreinigende stof: NH_3
- Bepalingsmethode: verplicht in te vullen (bv overige berekeningsmethode)!
- Meetmethode, concentratie, massastroom: indien gekend in te vullen!
- Emissie: verplicht in te vullen! Indien u de EMAN-tool hebt gehanteerd voor de berekening van de NH_3 -emissie, dan kan u de emissie daaruit overnemen voor de desbetreffende combinatie emissiepunt-activiteit. Let op: NH_3 -emissie in de EMAN-tool is uitgedrukt in kg/jaar. Dit moet omgezet worden naar ton/jaar.
- Meetfrequentie, standaardafwijking, controleinstantie: indien gekend in te vullen!

6.C.3.2 Niet-geleide overslag emissie

De ammoniakemissie van alle niet-geleide activiteiten vermeldt u hier. Selecteer een combinatie emissiepunt-activiteit.

- Benaming stof: bijvoorbeeld mengmest, vaste mest, natte pluimveemest.
- Aard/samenstelling: dierlijke mest of kunstmest.
- Emissieritme: het ritme waarop de emissie plaats vindt (continu: elke dag 24 op 24 = 8760 uren/jaar of slechts een paar uur per dag of dagelijks, wekelijks of x aantal dagen of maanden (uitrijden van mest) per jaar).
- Emissieperiode: bv voorjaar/zomer of jan tem juni.
- Emissieduur: steeds uitgedrukt in aantal uren en kan de combinatie zijn van emissieritme en emissieperiode.
- Doorzet: de effectieve hoeveelheid N opgeslagen, geproduceerd of uitgereden.
- Verontreinigende stof: NH_3
- Bepalingsmethode (bv overige berekeningsmethode)
- Meetmethode: indien gekend in te vullen!
- Emissie: verplicht in te vullen! Indien u de EMAN-tool hebt gehanteerd voor de berekening van de NH_3 -emissie, dan kan u die daaruit overnemen voor de desbetreffende activiteit. Let op: NH_3 -emissie in de EMAN-tool is uitgedrukt in kg/jaar. Dit moet omgezet worden naar ton/jaar.

7. Overzicht Lucht

In dit overzicht wordt de totale NH_3 -emissie automatisch berekend, uitgedrukt in ton/jaar. Deze dient ter controle.